

РОЗКРИТТЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЛОХУ В УМОВАХ ЗАКАРПАТТЯ

Томищ О.І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Лох або маслинка (*Elaeagnus* L.) належить до родини Маслинкові (*Elaeagnaceae*). Основне поширення всіх різновидів доводиться на японські, китайські і європейські території. За деякими відомостями, цей рід налічує від п'ятдесяти до ста видів. Нами вивчався лох сріблястий (*Elaeagnus commutata*), який нерідко зустрічається під назвою *Elaeagnus argentea*. *E. commutata* володіє як чагарниковою, так і деревоподібною формою. Нами вирощено дерево висотою 5 м. Для обстеження брали дерева з ботанічного саду УжНУ та присадибної ділянки Берегівського району з метою встановлення реакції цієї культури на сильну посуху 2022 року. Гілки по висоті можуть досягати чотириметрових показників, якщо росте в якості деревця або в діапазоні 2-2,5 м у вигляді чагарника. Крона з широкими крилатими обрисами. Листки подовженої або серцеподібної форми з гарним декоративним сріблястим відблиском, який створюється завдяки волоскам на поверхні. Пагони мають сірувато-бурий відтінок, який надає рослині ще більшої ефектності, навіть у зимові місяці, поєднуючись зі строгими графічними контурами крони.

В останній тиждень травня або з приходом червня починається цвітіння, яке розтягується від 14 до 20 днів. Квітки дрібні, жовтого кольору, обрисами схожі на дзвіночки. З серпня або у вересні починається період плодоношення. Плід – несправня кістянка (сфалерокарпій) червонуватого або жовтувато-бурого кольору. Плоди деяких видів лоху можна використовувати в їжу. Борошниста м'якоть в плодах має терпкувато-солодкий або солодкий смак. Зимостійкість сорту сягає – 40⁰С.

Місце для посадки лоху рекомендується вибирати з високим рівнем освітлення, але з притіненням в полуденні години, коли сонячні промені особливо агресивні. Близькість ґрунтових вод небажана. Ґрунт для посадки рекомендується легкий і родючий. Рослина не особливо вимоглива і, як показує практика, може рости на збідненому, кам'янистому субстраті, але кращим вибором стануть суглинки і супіски. Для збагачення бідного і важкого ґрунту рекомендується вносити компост (перегній) і пісок. Кислотність для неї оптимальна в межах рН 6,5-7 (нейтральна). Якщо на місці посадки земля досить кисла, то проводять вапнування. Всі підготовчі роботи краще проводити не перед самою посадкою, а в

осінній час. Категорично не рекомендується вирощувати лох на бідному та перезволоженому ґрунті.

Зазвичай саджанці лоха висаджують на підготовлене місце у відкритому ґрунті у весняний період, оскільки якщо посадити рослини восени, то вони не встигнуть до холодів нормально вкоренитися і можуть загинути. Оскільки *Elaeagnus* характеризується кроною, що рясно розростається, то між саджанцями рекомендується залишати до 1,5 м. В іншому випадку кущі будуть затінювати один одного, що негативно може відбитися на подальшому рості і плодоношенні. При посадці готують яму такого розміру, щоб на її дно можна було укласти дренажний шар, трохи присипати його ґрунтом і зверху встановити саджанець лоха. Занурення рослини проводиться на такому ж рівні, як воно розташовувалося до цього. Після посадки необхідно провести полив і мульчування пристовбурового кола. Зазвичай в якості мульчі використовується торф'яна крихта або перепрілий гній, але якщо стоїть сильна спека, слід використовувати гнойову рідоту. При формуванні стрижених живих огорож саджанці лоха розташовують на відстані 40-60 см один від одного, дотримуючись шахового порядку.

Рекомендації з обрізки. Кущ або дерево лоха потрібно систематично оглядати. При появі старих або всохлих гілок їх потрібно обрізати. Після 15 років фахівці радять видалити до третини всієї зеленої маси для проведення омолодження. Зазвичай обрізка виконується навесні або в осінні місяці. Якщо з рослин лоха сформована живопліт, то така операція необхідна двічі упродовж вегетаційний період (орієнтовно в червні та у вересні). Видалення порослі проводиться по мірі підростання. Не варто занадто сильно обрізати кореневу поросль лоха, оскільки це стане ще більшим стимулом до її росту.